

A FORDULAT MÉGIS ELJÖN

Végel László

A nagy forróságok után Szilveszter kijelentette, hogy örökre elmegy a városból, s ismerősei nagyon irigyelték, mert nekik ilyesmi sohasem jutott az eszükbe. Bár sokat utaztak, mindig hazatértek, és ennélfogva nagyon furcsállották az „örökre” szót, kissé könnyelműnek is tartották, de azért jó ötletnek könyvelték el, s nem foglalkoztak többet vele.

Szilveszter komoly maradt.

— Csak ijesztget bennünket — magyarázta Andi-Anna egy alkalommal. Ezzel mindenki egyetértett, és Andi-Anna folytatta. — Nem is mehet el, hisz meg van bélyegezve. Ha elmegy, a seb fájni fog, ezért egész teste visszavágyik majd ide.

— A seb mindig visszataszítja a régi helyükre az embereket — nevetett ironikusan Saša. — Jó megoldás, szerencsés vég. Csak kissé fényűző. Ilyen mindenki, akinek sebe van.

— Ártatlanok a megbélyegzettek — állt fel a házigazda. — Ártatlanok a megbélyegzettek, és tegyük hozzá: figyelemreméltóak.

— Figyelemreméltóak.

Így kezdődik az elbeszélés egy kis társaságban, bár kezdhető volna valahol máshol is, de őszintén szólva, az ilyen kezdetek bennünket egy csöppet sem érdekelnek.

— Mert túlságosan csalóka az ébrenlét útja, halálos ölelésben tartja az emberi testet — bárhogyan is tiltakoznak az izmok —, bársony bőre virágszedő semmisséggé válik, majd újraéled, és Főnix csókja megjelenik, ám mikor és miért, még sejtened sem szabad, délibábszóvá vetkőzik le, aztán észre sem veszed, a bársony bőr izgulása, virágszedő szárnyalása

elhagyja a porban szülöttet, hogy a sziluett istenekbe legyen újra szerelmes. Mert csalóka az ébrenlét útja, várod: majd partot érsz, ám soha nem magad választod utad, istened szerzi, menyasszonyod úgy csókolt, hogy bárhol is légy, az sohasem hely, csak állapot. Egy ilyen állapotot, ezt a teljesen akarat nélküli, végtelen világot sok ember járta meg már, és lepötyyint róla, mint a gyümölcs a fáról, egészen éretten, férfiasan, néhányan azonban kegyetlenül bennrekedtek a csókban, amely sohasem született meg, de sohasem múlik el, és édes íze a búcsúzóit visszacsalja.

— Tévedés. Nem lehet. Hasonlat, írói csalás csupán. Nem, nem, nem, nem — nyöszörögte Szilveszter, mert óráról órára fojtottabb lett a levegő a városban.

Szégyellte magát az ismeretlen járókelők előtt, és imával kelt föl, hogy ó, istenem, adjál nekem annyi reményt, hogy kiléphessek az utcára. Ez volt a csalás és a stilizáció ára. „Pedig igazán jó színész lehettél volna”, mondta neki tapasztalt igazgatója, amikor bejelentette távozását. „Valami félelmetesen színészi érzék benned”, mosolyogta maga elé. „Kár elhagynod ezt a pályát, komolyan számítottunk rád a következő idényben. Nem kell elmenned, fölösleges elmenned.”

A vonathoz csak a sokat látott Andi-Anna kísérte ki. „Tudom, hogy bűnös vagyok, én vagyok a bűnös”, hajtogatta. „Nehézebben értettük meg egymást, mint mások. Szálltam, elreptültem, de visszatértem. Ugye kevés ez tőlem? Így van? Mondd, igen, mondd, igen.” Szilveszter előrebukott.

— Mi lepkék várat ostromoltunk...

— ...és szárnyaink akadályoztak, hogy bevegjük a várat — vette át a szót Andi-Anna. — És ez a te fáradtságod kétségbeejtő és csúnya. Feltaláltad a szavakat, hogy ne tegyél semmit. És szavaiddal önmagad simogatod. Ám a maszk, amelyet arcodon viselsz, nem vagy te. Valamilyikötőknek meg kell halnia. Azonban én lány vagyok, és tudom, hogy csak együtt halhattok meg. Mert ha tőlem kérdezik, kié voltam, majd azt mondom: mind a kettőtöké.

Szilveszter izgatottan mozgott. Az órájára nézett. „Mennyi még?” Amikor közelgett a vonat, kezét nyújtott a lánynak. „Még maradok. Majd ha indul a vonat”, mondta Anna. „Most aztán beláthatod, hogy igazam van.” „Teljes mértékben”, válaszolta Szilveszter. A vonat csak keveset állt. Füttyszó. „Ne vess úgy ravaszul, ahogy szoktál.” Ránézett a lányra. Igen, elneveti magát. Minden rendben, pontosan így kell elválni. A válás esztétikájáról van szó. Ő is elnevette magát.

— Öt perc múlva visszajövök — mondta.

— Várok — nevetett a lány.

— Megnézzük a legrosszabb filmet.

— Miközben megyünk, minden fiút megcsókolok az utcán. Meg lesznek elégedve.

— Pontosán így, de csak tizenöt percet késhetsz.

— Ma többet, mert a cipészhez kell mennem. Legalább huszonhetet.

— Addig én ellopom a hotelból a kismacskákat.

— És elvisszük őket a mindig való barátunk kilencedik feleségének.

— Úgyszincs gyermeke szegénynek.

— Persze. A barátom nem akar gyereket, mert autóstoppal utazik.

— Ne beszélj összevissza, mert már megöszültél.

— És szerelmesek leszünk a bohócokba.

— És szerelmes leszek a legszebb bohócba.

— Jó, jó, jó, jó-ó-ó-ó

A vonat elindult.

Ahol végre megállt, és Szilveszter leszállt róla, olyan volt a környék, amilyennek Isidora Sekulić képzelte el a norvég vidékeket. Vagy lehet, hogy csak rossz szellem fedkezett bele a tájba. Szilveszter, bár még nem járt itt, nyílegyenesen, mint akit álom irányít, tartott a villa felé, ahol meghúzódni számított. Mélység és magasság keveredett itt el egymással, csontosan, izmosan, az eszmélet molekuláiba szemérmesen hűződött be a csönd. Szilveszter csak a két kilométerre lakó boltossal találkozott néha-néha, de a boltos is olyan volt, mint a táj, csak képzelettel megközelíthető, amelynek mágneses uniformizáló ereje volt. Szeretnénk azt mondani, hogy Szilveszter végre önmagával maradt, de jaj, éppen ezt nem állíthatjuk, mert ez a megbélyegzett itt fenn, kétezer méterrel a tengerszint felett, minden akrobáció ellenére is kivált az egységből, amely különben mindenki mást széles jókedvvel fogadott be. Azt sem lehet tagadni azonban, hogy Szilveszter sokkal nyugodtabbnak érezte magát. Tükrében nemegyszer leste kék szemének csillogását, és bámulta, hogyan simul ki percről percre az arca. Nézte, nézte magát, mint az idegen, és ez az elválás különös jó érzéssel töltötte el. Ujjaival babusgatta arcát, érzékszemcséivel egy idegen világ térképének jeleit ismerte fel, a rejtjelek kapuja meg-megnyílt előtte, és ilyenkor boldog volt, mert a lét legmagasabb fokán a nemlétező lányok kórusában látta magát, kezdte megismerni és felfedni igazi énjét. A városban egyre ritkábban beszéltek róla, de annál csodálatosabb dolgokat mondogattak az emberek. „Öngyilkos lett”, mondták legtöbben. „Természetéből kifolyólag lett öngyilkos”, vélte Saša. „Vajon levették-e a maszkot az arcáról”, töprengett Andi-Anna. „Tudta-e valaki, hogy maszkot hordott, igazságtalanság volt, ha nem vették le. Vajon tudta-e valaki?”

Ám egy napon, hajnalban, amikor a hegyek ködbe-har-matba burkolózva várták napsugár ébresztette zordságukat, vidám sátoros telepések változtatták meg a természet rendjét, és más életet lehelve belé, Szilveszter váratlanul új régiókban találta magát. Messziről, óvatosan és bizalmatlanul szemlélte az újonnan jötteket, akik napsugárt habzsolva teremtették meg saját tudatos rendjüket, a természet rendjétől, a meg-

szokottól különbözöt, amely csak rövid ideig hagyta békében Szilveszter biztonság- és szabadságérzetét. Bár Szilveszter lemondott nappali sétáiról, az éjszaka történéseit nem kerülhette el, mert ez ebben az esetben új folytatása a nappalnak, mint az életnek a halál. Ezért történhetett meg, hogy egyszer a némító, sötét éjszakában, fűben, gallyak közt tapogatózva, váratlanul, vagy talán nem is annyira váratlanul felsötétlett előtte egy árny, amely egész testét megmerevítette, és úgy állt meg, mint az árny szobormása. „Most a mozdulat halál”, fontolgatta magában, de akkor megmozdult a lányt rejtő árny, és éles nevetéssel kizökkentette Szilvesztert a kínos szoborállásából. Előrehajolt, erre a lány futni kezdett. Szilveszter néhány pillanat múlva hallotta a lány testének tompa puffanását, és erre megiramodott, de elvágódott, majd fölpattant és tovább futva kereste a lányt, akit elrejtett az erdő. Futott, mint gyermekora labdája után, céltalanul, mert nem látott célt már, de mégis futott lopakodva, a lányt kutatva, hosszú időn át. Testét izzadság fonta át, sós tengerek ízét érezte bőrén, és nem tudott másról, ahogy rogyadozva kutatta a lányt, csak a futásról. A lány hangja ébresztette föl ebből a különös kábulatból. „Állj meg, én megálltam már”, hallotta a mondatot, és megtorpanva kapta rajta magát. „Hát így”, motyogta magában, és megállt, mert lába nem vitte tovább. „Miért nem jössz közelebb, Szilveszter”, hallotta egyszer csak. „A nevem”, sápadt el, „tudja a nevem”, villant meg a fejében.

— Összetévesztettél. Én Zádor vagyok — szólalt meg hátrazottan.

— Zádor? Így is jó. Engem Tanjának hívnak.

Szilveszter leült a fűbe. Így, messziről kérdezte:

— Mit keresel erre?

Csönd.

— Mit keresel erre?

— Nevetnél, ha megmondanám.

— Hadd nevessek. Nekem mindegy.

— Ám jó — rándított vállán a lány, és elindult Szilveszter felé. — Azt mondják a barátaim, itt lakik egy bolond ember a közelben. Én még sohasem láttam bolond embert.

Most már egészen közel lépett hozzá a lány. Arcának vonásai már kivehetők voltak a sötétben.

— Azt mondják, Szilveszternek hívják. Azt is mondják, hogy csak csöndes bolond, de nekem mindegy. Megtörténhet azonban az is, hogy becsaptak.

— Nem. Igazat mondtak. Vele lakom. Én tulajdonképpen vele lakom egy házban.

— És milyen?

— Hát csak úgy. Vagy ő bolond, vagy mi vagyunk azok.

— És mikor lehet látni?

Szilveszter töpregett.

— Jó, egyszer majd megmutatom. Csak elő kell készíteni a dolgot. Meg kell várni a kellő pillanatot.

Szilveszter ezután sokat találkozott a lánnyal. Úgy érezte, egészen új világba került. Nevetett régi ismerősein. Biztosan nem tudná megismerni őket. Tanja pedig minden este eljött az erdőbe, s sötétben tapogatózva, nesztelenül. Szilveszter mindig megtalálta a lányt. Sokszor a lehető legnagyobb nehézségek árán felkeresték a hegy másik oldalán levő várat. Omladozott már. Hallgatólagosan kedvelt helyük lett a vár. Körvonalait Szilveszter sohasem tudta pontosan megfigyelni, csak az égis vezető lépcsőket ismerte fel. Azok még biztosak, épek voltak. Néha megfogta a lány kezét, és egymásba fogózva futottak le a Föld felé. Kifulladásra, a levegőben lógva, várva a következő lépcsőfokot, ügyetlenül kalimpálva két biztos pillanat között úgy találta magát, mint egy soha véget nem érő, most felfedezett játék egyes szereplőjét.

— Úgy hallottam — mondta neki egyszer fuldokolva a lány —, hogy váratlanul, egyik napról a másikra hagyta el magát. Nagyon szeretném látni. Egyszer már láttam színpadon. Levelet is akartam neki írni. De amikor meghallottam, mi történt vele, csak sírtam.

— Sajnálod? — rezzent meg Szilveszter.

— Igen.

— Nem szabad őt sajnálni. Én tudom. A barátja vagyok.

— Akkor miért nem mesélsz róla?

Szilveszter maga elé nézett.

— Azt mondom, a barátja vagyok, de ez még nem jelent semmit. Nagyon keveset jelent. De azért megpróbálom leírni. Lehet, hogy nem vagyok pontos, de ilyen esetekben ostobaság pontosságot követelni. Július. Kint voltunk éppen a forró homokú strandon. Úgy ismertem, mint aki úgy tesz, mintha kimondhatatlanul szerencsétlen volna, közben valóban kimondhatatlanul szerencsétlen. Ezen a napon azonban meglepett. Boldog volt. Játszani akart. Én még mindig azt hittem, hogy a forróságok miatt történt mindez. „Olyan könnyű vagyok, amilyen könnyűség csak a halhatatlanoknak adatik meg. Nem érzek magamban semmi emberit, még meghalni sem tudok. Ez csak az istenek tulajdona. Csak az istenek tulajdona. Ahogy a meleg homok átjárja a testemet, mindezt biztosan érzem. Csak az a kár, hogy emberi szemmel nézem magam. Valamit okvetlenül tenni kell. Valamit tenni kell. Valamit, ami hozzám „méltó”, mondta. Én sokáig hallgattam. Nem szóltunk egymáshoz semmit. Később még azt is mondta, hogy az isteneknek nehezebb, mint az embereknek, mert súlytalanok. Szenvedélyesen foglalkozott ezzel a gondolattal. Úgy kezelte magát, mint egy csodát. Azután sokáig került bennünket. Egyszer azt mondta, hogy elmegy. Én ide jöttem utána, de velem sem beszélget, senkivel sem akar találkozni. Lehet, hogy mindezt a váratlan forróság, vagy ilyesvalami okozta.

— Amikor a színpadon láttam, én is azt gondoltam, hogy isten akar lenni. Az is lehetett volna. De most csak ennyi.

Tanja lehajtotta fejét. Nem tetszettek neki ezek az ellentétek. Sok bennük a kockázat. „Kiszámíthatatlan bírái vagyunk önmagunknak”, gondolta. „Ez csúnya.” Éppen ez a kiszámíthatatlanság nem tetszett neki. Állítólag. De nem is ismerte. „Csak ítélkezzünk”, fűzte tovább a gondolatait. „Együgyűség. Többet ítélkezzünk, mint élünk. Gyűlölöm a világ minden bíróságát. Még a futballbírókat is. Mindent elvesznek.” Zádorra nézett. „Egészen közönséges. Hogy lehet egy bolond mellett éppen ő? Semmi, de semmi nem ragad rá. Csak józan és örül. De ha jönne ő...”

— Holnap megyek a városba. Mehetünk együtt, úgysem láttuk egymást még nappal. Elmegyek érted — fejezte be gyorsan a lány. Nagyon sietett.

— Ne, ne. Inkább majd itt várlak — ijedt meg Zádor.

Ijedtsége, de inkább lámpaláza másnap a városban még inkább fokozódott. Amint a nappali világosságban Tanjával együtt belépett a nagy forgalomba, megijedt. Belekapaszkodott a lányba, és közben izgatottan forgolódott. A főtér felé közeledve még jobban megszorította a lány kezét. Az kérdően nézett rá.

— Nini, emberek! — kiáltotta. Ez volt az első szó, amely kibuggyant Zádorból a városban.

— Ez csak természetes, vagy nem? — nevetett a lány. Úgy érezte, Zádor butaságokat mond, mint mindig.

— Persze, persze. Természetes — kapott észbe Zádor. — És ha megmondanám, ki vagyok? Úgyis meg kell mondanom.

MERT ÉN MOST IGAZSÁGOT AKAROK JÁTSZANI.

Íme, ilyen lenne:

(Részlet)

— Nem, hiszen én vagyok az!

—

— De nem éppen az, nem pontosan ugyanaz.

—

— Amögött meg egy régi szerepem van. Szórakozott voltam világéletemben. Úgy könnyebb volt. Azt gondoltam, úgy igaz. Tévedtem.

—

— Itt van, ez az utolsó előtti arcom. Vedd el.

—

— És akkor? Vajon a felelősség közös lesz-e? Még csak néhány napot várj. Ki kell számítani minden lehetőséget. Innen már nem akarok elutazni. Nekem itt kell maradnom, itt kell gyökeret eresztenem, mert mindenhol ismernek már. A maradás a menedékem.

„Ez azért van, mert elszoktam az emberektől”, jutott eszébe a mentőötlet, és ki is mondta hangosan. — Egészen elszoktam tőlük — mondta.

— Az emberektől sohasem lehet elszokni. Sohasem — válaszolta a lány, aki nagyon jól érezte magát, mert mindig igaza volt Zádorral szemben, és örült annak is, hogy belevesztek az emberáradatba.

És ebben a körforgásban, a városi ember nagy és színes körforgásában, egy ilyen modern rituálban Zádor újra elhagyatottnak érezte magát, mint az eretnekek, akiket azonban már nem támadnak, de nem is védenek. Ezért jobban szeretett volna fent lenni privát varázshegyén, mert ahogy elé-elétopantak az ismerős ismeretlenek, akiket eddig nem látott sehol, az egész most ebben a szituációban olyan volt, mint a kávézacc ábrái, amelyekből mindenki saját maga olvassa ki saját jeleit, attól függően, mekkora a képzelete, mert az emberek úgy egymásba vesztek, hogy a szem nem is választhatta el őket, és így csak jelekből asszociálhat egy-egy régi ismerősre, aki íme, váratlanul megjelenik, majd eltűnik, mint egy elfelejtett fontos gondolat. „Ezért itt még Tanja sem biztos”, gondolta, és fogta, szorongatta a lány kezét, nehogy elveszítse őt, de e kéz néha más kezére hasonlított. „Visszajöttél, visszajöttél, visszajöttél vezekelni”, hallotta Andi-Anna hangját, és idegenül nézett Tanjára, mint valami váratlan meglepetésre. Zavara csak pár pillanatig tartott, mert hisz mindannyiunkkal megesik, hogy valami ismeretlent ismerőssel tévesztünk össze, és amikor szánon már kiszaladt a szó, váratlanul kitörő szégyenérzet kap el bennünket, esetleg kínosan el is mosolyodunk. Az ilyen tévedések gyakran előfordulnak, és az ember bünszűnek érzi magát miattuk. A büntudaton nem segít az a logikus következtetés sem, hogy ez csak optikai csalódás, és mindenkivel, mindenkivel megesik, inkább fájó az a megállapítás, hogy váratlanul elárultuk magunkat, ha nem is mások előtt, mert mások képtelenek a tényeket összekapcsolni, hanem magunk előtt.

Ebben az állapotban találta magát Zádor, amikor Andi-Annára gondolt, arra a lányra, aki most egy távoli városban ezekben a napokban, esetleg percekben döbbsent rá, hogy ha Szilveszterről van szó, ő tulajdonképpen már nem is jel, hanem valóság, akinek meghatározott jogai vannak, s mint mindig, szeretője piszkos lepedőjén, a simogató test hatására látogatják meg leginkább a nagy, sorsdöntő és idegen gondolatok, melyeket — bármilyen vakmerőek is — kimondhat, mert az ágy az egyetlen hely, ahol nem hagyja el az embert senki sem.

— Akkor miért nem vele alszol? Engem használsz és róla beszélsz utána. Miért nem vele alszol? — kérdezte Saša.

A sokat látott Andi-Anna elmosolyodott. Kedve volt beszélgetni.

— Olala! Hisz tudod, hogy egy tisztességes kurva nem tesz ilyesmit.

— Talán még nem vagy az?

— De az leszek. Ez még csak amatőr-korszak.

— Őszintén örülök.

— De ha lediplomálok az egyetemen, akkor már csak pénzért fekszem le még veled is. Az üzlet, üzlet.

— Jó lesz. Mindig számíthatsz rám — nevetgélt Saša — Az apám városelnök. Még Szilveszter részét is kifizetem, ha nincsen pénze.

— Nem, nem. Vele szeretnék még ingyen aludni. Még sohasem voltam vele.

— Impotens talán. Még csak ez hiányzik, így is összedett már minden feneséget.

— Valószínűleg nem. Csak én nem akartam. Az morális kérdés lett volna.

— Hülye legyek, ha nem inkább ez morális kérdés, hogy velem vagy — fakadt ki Saša, mint mindig, ha nem értette meg a lányt.

— Ez csak jó, mint a kézfogás vagy a sebesség a kocsidban. Magánügy csupán. Mindegy. Adjál csak egy konyakot. Jó nagyot.

Saša töltött egy finom művű kristálypohárba. Andi-Anna gyorsan kapott érte.

— Beszéljessünk, jó? — mondta. — Nekem már elegendő van mindenből. Inkább beszéljessünk.

— Csak igyál, mint az állat — szólt gorombán a fiú. — Tudta, hogy minél gorombább, a lány annál jobban ragaszkodik hozzá. — A sok italtól megnő a hasad, mintha ki tudja, hányszor abortáltál volna. Elegendő volt belőled is, meg az alkoholjaidból is.

Ráhajolt a közömbösen fekvő lányra. Az nyugodtan túrta, hallgatta.

— Ha akarod, hát megmondom, megmondom, hol van Szilveszter. Plješavican, X-ék villájában. Ott van. Még a nevét is megváltoztatta. Ez azt jelenti, hogy senkit sem akar látni. Senkit. Téged se. Tudod-e? Még a nevét is megváltoztatta. No, ez éppen elég büntetés.

— Tehát él — állapította meg Andi-Anna hidegen a tényt. — Él, és biztosan felrakott még egy maszkot. Hogy gyűjti a szemetet az arcán.

Andi-Anna töltött magának. Saša kivette az üveget a kezéből, és a másodikat már ő töltötte meg. A harmadikat is, a negyediket is. Andi-Anna engedelmesen, mint egy kislány, kitta őket. Gyorsan és energikusan.

— Holnap elmegyek, felkeresem — dadogta. Szétnézett a szobában. Unalmasnak találta a bútorokat. — Saša, benned nincs semmi kalandvágó — vágta ki.

— Nincs hát — válaszolt a fiú.

— Megkeresem — biztatta magát Andi-Anna.

— Elintézzük az ügyeinket, érted, Szilveszter?

— Nem való vagy az én századomba.

— Á, persze, a te századod. Egykutya. Piszkos a te századod. Nincsen tiszta század. Mért lennél akkor te tiszta?

— Piszkos vagyok?

— Piszkos. És bármit teszel, minden csak eszköz. A piszkos századod is.

— Mindegy. De ha itt vagy... Itt már nincs senki, csak magunkkal számolhatunk hát le. Talán ezért is szöktem.

A lány megrándult félálmban. Amikor felnyitotta szemét, már nem látta maga mellett Sašát. Friss kenyérrel és joghurttal jelent meg csakhamar.

— Megreggelizem, és indulok. Megkeresem Szilvesztert — nézett rá Anna.

— Kitűnő — nevetett Saša. — Mondd meg neki, hogy várjuk. Hogy mi, a régi barátok még számítunk rá.

— Készüljünk — siettette a lány.

— Melyik ingem vegyem fel? Kikísérlek az állomásra.

— Azt a nagy gallérút. Tudod, hogy divatos.

— Mindig bíztam az ízlésedben. Rossz lesz majd, ha nem leszel itt. De visszajöttök, ugye?

— Nemsokára indul a vonat — mondta Andi-Anna.

Csak nagy rohanás után értek ki időben az állomásra. A vonat keveset állt. Füttyszó.

— Öt perc múlva visszajövök — integetett Andi-Anna.

A vonat elindult. „Csupán ennyi az egész? Hát én elmegyek.”

Andi-Anna magába roskadt. A vonat vágatott a hegyek felé, kerekei mintha elhagyták volna a síneket. Andi-Anna óvatosan figyelte a tájat, de később unalmasnak találta. Mindig nevetett a természetbarátokon. Egyre inkább több lehetősége volt önmagával foglalkoznia. Kényszerítve volt erre. Nemcsak az unalom volt az ok, hanem az a tény is, hogy közelebb került Szilveszterhez. Nem a cél, a feladat izgatta, hanem az első szó, amely mélyről, nagyon mélyről jöhet csak. Vajon talál-e megfelelő terminust egy csillogó, cikázó út után? Az első szót kimondhatja a gyermek — kimondhatja-e a lány? Andi-Anna keresgélt magában a régi és az új holmik között. Szeme üresen nézte a táj foszlányait. „Amikor még lány voltam”, tűnődött, „mit mondtam volna akkor? Akkor... A m i k o r l á n y v o l t a m, amikor még egy és elválaszthatatlan voltam, tűzfalángra kaptam, gondoltam, ha egyszer azt mondom, igen, lány maradok, de azóta fűgyújtogató lettem, és így most alattam fű ég zölden, felettem az erdő fénné rebben, testemet most titokzatos száj küldi, mindig lángok nyalogatják, a lángok nyelve bársony bőröm simogatja, nyelvük parazsa előlem menekülő öröm, a m i k o r m é g l á n y v o l t a m, nem futottam, csak sóhajtottam, igen, igen, igen, igen, igen, és most öröm után menekülök, menekülök, lányságom kínálom, árulom vajudó önmagam, rózsasuhogású szoknyám titkaiba

zárva otthagynom magam, otffelejtem magam, a m i k o r m é g l á n y v o l t a m, egy és elválaszthatatlan babaszappan szagú bőrömtől, kukucskáló kebleimtől, nem gondoltam, hogy így elfeleznek, pedig olyan szépen mondogattam OTT: az éjszaka ajándék, ott, szeretőink piszkos lepedőin (hogyan?), igen, igen, igen, igen, igen (menj!), igen, igen, igen, igen, igen, annyi, mint régi égi szeretők szemében a pont, ha az égre néztek, unalmas ez, éppen ennek mondtam ellent, a m i k o r m é g l á n y v o l t a m, és igen, ó, égi szerető szűzek, impotensek, akiknek még nem simogatták a feneküket, akik nem nyögtetek csillogva piszkos lepedőkön, ne nézzetek rám olyan buta szemekkel, legalább most ne, mert most angyal vagyok, akit a költők találtak ki, aztán szélnek eresztettek: »Menj, menj, vedd le vállainkról a gondot«, ismételték, »most már erős vagy, hogy befejezed elkezdett ügyeinket«, mondták, mondogatták. »Mi most már téged nem szeretünk«, mondták, mondogatták, a m i k o r m é g l á n y v o l t a m, hogy szerettek, ó, lányok, rossz, ha a költők nem szeretnek, a m i k o r m é g l á n y v o l t a m, nem tudtam, de most nem és nem és nem vagyok az (és arca széppé, nagyon széppé merevedett), de így is tudok élni, mert csak így lehet élni, élni, élni, élni...

Az alvó Andi-Annát egy öregasszony ébresztette fel. Éppen az élni szónál aludt el, és most csodálkozva nézte az öregasszony ráncos arcát.

— Láttam, ide szól a jegye. Itt kell leszállnia, de gyorsan, mert rövid ideig áll a vonat. Nagyon kevesen szállnak itt le.

Andi-Anna felugrott, és pár perc múlva már a földön volt. Éles, friss levegő fogta át. Betoppant egy reggelbe, egy kusza világba, ahol kérdéseire senki nem adott választ, de ez nem is csoda, hisz a kirándulók még egymást sem ismerték, ők unatkozni jöttek ide, nem ismerkedni, és ez érthető is, csak Andi-Anna nem értette, ezért hallatlan energiával kutatott Zádor után, mert szeretett volna minden percet kihasználni, idegessége, buzgalma, kapkodása komikus volt itt fenn, de ő nem bánta, és keresett, kutatott tovább. Végre az egyik fiú megszánta, és rövid töprengés után így szólt hozzá: „Menj Tornadoszhoz, a festőhöz, ő mindent tud”. Tornadosz azonban nem volt sátrában, a szomszédja azt mondta, hogy szeretőjével elment szőlőt kapálni egy bormérő öregasszonyhoz, akinél nagy adósságai vannak, már hajnali ötkor elment, és csak késő este ér vissza. Andi-Anna a bormérő öregasszony szőlőjében is feltalálta. Rohant, mert érezte, hogyan csúszik ki kezéből az idő, a perceket számolgatta, és megrettenve vette észre, hogy az idő sokkal objektívabb, mint a halál, hogy egészen specifikus formája a halálnak, minden feltűnő vég nélkül, könyörtelenségében éppen a kiszámíthatóság és a pontosság a legundorítóbb, nincs benne semmi kalandvágy, hogy megtréfálja az embereket, titkon reméljük, hogy becsapjuk, de ő sohasem téved, hihetetlen pontossággal megy tovább. Andi-Anna sajnálta, hogy ez csak most jutott eszébe, amikor ennyire

el van keveredve, mert itt van, íme, máris itt van Tornadosz mellett, aki Zádor nevének hallatára elgondolkodott, és komoly maradt, mint aki nem akar beszélni.

— Mindenki azt mondja, hogy mindent tudsz — mondta Andi-Anna.

— Mindent tudok — bólintott, és ránézett özikeszemű szeretőjére. — Most Tanjával kóborol. A napokban voltak lent a városban. Hol lakik? Fenn X-ék villájában, egy bolondot ápol. Valami színészféle, aki megbolondult. Mindig Tanjával csavarog, különben nem csinál semmit. Tanja pedig a hetes sátorban lakik valami hülye barátnőjével. Igaz, ő sem különb, de szép, igen szép, még azt is mondják, hogy szűz, de én nem hiszem, persze nem hiszem, de jó lenne megpróbálni, mert amikor a szűz lányok felpattannak az ágyról, felpattannak az ágyról, ó... A bolondot még nem ismerem, színészféle, nem is mutatkozik — magyarázgatta Tornadosz, a festő és sajnálhatjuk, hogy csak ennyit mondhatunk róla, s hogy finom művű rajzainak el-elhaló vékony vonalairól, amelyek mindig a sötétségbe vonják az emberi test anatómiáját, nem szólhatunk.

„A hetes sátor”, biztatta magát Andi-Anna, miután elbúcsúzott Tornadosztól, bár a búcsú nehezebbre esett, mert mindig szerette ezt a tornadoszi semmitmondó légkört. Amikor elköszönt, jól megjegyezte magának Tornadoszt, akinek arca minduntalan a szeme előtt lebegett, míg Tanját kereste. Közben bosszankodott, amiért rendszertelenül helyezték el a számokat a sátrakon. Ám végül mégis megtalálta a hetes sátrat, melyből lánykacajt hallott. A hang ismerős volt számára. A nevetés újra eszébe juttatta a vonatbeli igent. Ebben a pillanatban ez csak helyzeti hátrányt jelentett számára. „Az soha nem bosszankodhat, aki az élni szónál aludt el, annak csak könnyörtelenül előre kell törnie, mint az időnek”, villant meg gúnyosan a szeme, és belépett a sátorba, Tanját kereste. Az egyik szőke lány felállt, kilépett a sátor elé, és bemutatkozott.

— Zádor ismerőse vagyok — válaszolta Andi-Anna nyugodtan.

Tanja ekkor Zádorról kezdett beszélni, közvetlenül és közönségesen, és közölte, hogy egy óra múlva ő is odamegy, és szívesen magával viszi Andi-Annát is. Még Zádor barátját is megemlítette, de csak úgy futólagosan és a legnagyobb tisztelettel.

Andi-Anna elmosolyodott magában, testében érezte a szavak erejét, ösztönösen vette át a szót, án tette már nem volt képes, és azt is érezte, hogy amit most mond, már majdnem olyan erejű, mint maga a tett, mert íme, Tanja őt most a legnagyobb csodálattal nézi, csodálattal, amely a normális világban nem járhat a szóért.

— Szerelmes lett a szerepébe, és soha nem vette le a maszkot az arcáról. Pedig itt most kedvező alkalma van megszabadulni tőle, hogy ne vegye észre senki — ismételtette Andi-Anna, és ízlelgette magában a szavak pontosságát.

A beszélgetés után Tanja egyedül ment Zádorhoz, mert most már úgy gondolta, hogy csak ketten tudják megérteni egymást, és nem számított a dolgok relatív mértékére, amely szerint a kettő is csak improvizált fogalom, az emberek esetében nem jelent semmit.

„De amíg Romeo lángolt, Othello égett el”, hallotta még Andi-Anna fáradt hangját útközben, és úgy érezte, hogy ez a hang tökéletesen érdektelen, precíz és találó, tehát tiszta és magas, a fáradt emberek pontossága csendül meg benne, a céltalanok céljai remegnek benne.

Azzal a tudattal kereste fel Zádort, hogy most valamit elintéz. Lámpaláza volt, úgy érezte, ez az első feladat életében, amikor jogában van komoly dolgokhoz szólni, amikor felül-emelkedhet a mindennapok egyhangú ügyein.

Zádor kinyitotta az ajtót, és bevezette a lányt. A lány zavartan leült, majd váratlanul kitört:

— Szilveszter, miért tetted ezt?

A fiú megdermedt, mint akitől titkot loptak el. Ezt mindenképpen az ő joga lett volna mondani. Lehajította fejét. Nem érzett bűnbánatot. Tompán szólalt meg:

— Mert egyedül voltam.

— Még tegnap is?

— Késő volt.

— És most?

— Odaadom neked.

— Nincs szükségem rá. Már nem vagyunk egyedül. Dobd el — mondta a lány dacosan. — Nem kell már.

Szilveszter fejében gyorsan megvillantak a gondolatok. Kész. Minden rendbejön. A holnap és a holnapután is. Egy filmjelenet jutott eszébe. Gerard Philipe-pel. Faustot játszott. A francia Faustot. Ez a Faust a tükörben előre meglátja a sorsát. Elszabadul tőle, és szabad marad. Szilveszter az arcához nyúlt. Két keze felfedezte az arcát. Egy-egy hajszál fájdalmas szakadását érezte, csak ennyit, és a maszk a kezében volt.

— Szabad vagyok — mondta. Lassan nézett föl a lányra.

Tanja felállt. Egészen közelhajolt a fiúhoz. Már érezte a testét. Mozdulata hirtelen eltorzult.

— Csak ezért, ezért kellettem hát — fakadt ki fehéren.

A maszk mögött egy ugyanolyan arcot pillantott meg, mint amilyen a maszk volt.

Szilveszter a tükör elé futott. Ugyanolyan volt.

— Csak ezért, hogy ilyenné legyél, csak ennyit értem én? Orvul hallgatóztál, leskelődtél utánam. Csak ezért... — akadt meg száján a szó, és testét kezével átkulcsolva az ajtó felé futott. Csak a hosszú fehér lépcsőket látta, érezte testének ringását, zuhanását, kezével védte magát, és futott a rétek felé, megkínzottan, mint akit becsaptak, és most nem tud mit tenni. Szilveszter nézte a futó lányt, ereje nem volt már, magába

roskadt, most végre újra egyedül maradt, önmagától függött csak, régi szabadsága lengte körül.

— Ti tiszták... — morogta magában, amikor látta, hogy az egyik kanyarban eltűnik a lány. Érezte, hogy végérvényesen eltűnt, tudta, hogy lány futott el.

Félve rezzent meg Andi-Anna kezének mozdulatára.

— Már újra tragédiát játszottál — hallotta.

— Igen — válaszolta.

— De már fáradtabban csinálod. Valamikor nagyobb lelkesedéssel csináltad.

— Fáradt vagyok. Itt minden tiszta. Holnap visszamegyünk a városba.